

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРОВІРКА РОБІТНИЧОГО ЗАКОНУ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ В КОНГРЕСІ

ВІДРОЧЕНО СПРАВУ АТЛАНТИСЬКОГО ПАКТУ; ПРЕЗИДЕНТІВ „ФЕР ДІЛ“ НА ЧЕРЗІ.

Вашингтон, 1 червня. — Відповідаючи швидко на закиди президента СЮ, Філіпа Морея, про тенденційне відтягування справи провірки, згідно відкликання робітничого закону Тефта-Гартлі, демократичні провідники Конгресу вчора заявили, що власне ця справа є тепер на першому плані в Конгресі та що вона прийде на порядок негайно після закінчення дебатів у справі президентського плану про „Фер Діл“.

Сенатський Демократичний Політичний Комітет повідомив Морея, що відкликання Акту Тефта-Гартлі „мусить“ прийти на порядок в сенаті як головна справа робітничого законодавства та матиме першество перед дебатами в справі ратифікації Атлантійського договору, хоча департамент стейту домагався негайної акції в тій справі. Так само на неозначений час відкладається дебат в справі висилки зброї європейським країнам. В цих справах голова сенатського Політичного Комітету, сенатор Скотт В. Лукас з Ілліной, мав конференцію з президентом Труманом і президент не висловив жадних застережень.

КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ ЗАПОВІДАЄ ПРОВІРКУ ПРОГРАМИ ПОВІТРЯНОЇ СИЛИ.

Вашингтон, 1 червня. — Конгресовий Комітет Збройних Сил вчора виніс одностороннє рішення почати вже в найближчих днях повний розгляд програми повітряної сили країни, домагаючись рівночасно від Конгресу 50,000 доларів на ці докознення та права виклику на суд для тих, що переводитимуть докознення. Ці рішення є швидкою реакцією Комітету на виступ республіканського конгресмена Ван Зандта з Пенсильнії з повідомленням в справі продажі в а ж к и х бомбардувальників В-36.

СУДДЯ МЕДІНА ВІДКИДАЄ ВНЕСОК ОБОРОНИ ПРО МАСОВІ ДОКАЗИ НЕВИНОСТІ КОМУНІСТІВ.

Нью Йорк, 1 червня. — Федеральний суддя Геролд Медіна відкинув вчора на суді 11 провідників комуністичної п'ятої колонії в цій країні внесок оборони про масові „докази“, що комуністична партія в Америці є законною політичною партією, а не підірваною п'ятикільною організацією з метою насильно змінити уряд країни, як це їй закидується в акті обвинувачення.

Суддя Медіна заявив, що комуністи в цей спосіб хотіли б тільки скомпромітувати цілу адміністрацію справедливості, бо тоді цей суд мусів би продовжуватися протягом цілих років. Суддю докищо інтересують головні відповіді обвинувачених і оборони на всі ті докази їх вини, що були пред'явлені 13 урядовими свідками, що були самі в комуністичній партії.

413 ОСІБ ЗГІНУЛИ В НЕЩАСЛИВИХ ВИПАДКАХ.

Згідно з інформаціями агентства АП, під час останніх трьох днів свят в країні згинуло в нещасливих випадках щонайменше 413 осіб. З того найбільше, бо 253 згинули в самоходних випадках, 87 втопилося, а 73 згоріло.

ВІДБУЛАСЯ КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ

ВОЛОДИМИР ШІПКА З НЬО ЙОРКУ ВИБРАНИЙ КРАЄВИМ КОМАНДАНТОМ

Ньюарк, Н. Дж., 1 червня. В днях 28, 29 і 30 травня тут в готелю Шератон відбулася друга з черги краєва конвенція створеної на попередній конвенції у Філадельфії організації Українських Американських Ветеранів. В минулому році організація ще далше перебувала в організаційній стадії та продовжувала свої зусилля організаційного охоплення як поодиноких ветеранів, так і їх локальних організацій. Після звітів з праці та докладів на тему її продовження вибрано новий уряд організації, в склад якого увійшли: Володимир Шіпка з Нью Йорку — краєвий командант; Осип Журібда з Філадельфії і Василь Дудак з Ірвінгтона, Н. Дж., — заступники команданта; Михайло Литвин з Ньюарку — фінансовий офіцер; Теодор Свістун з Філадельфії — суддя; Михайло Залепський з Ньюарку — літописець і Іван Сенік з Філадельфії — квартирмейстер. Пості адютанта і духовника мають бути заповнені пізніше через призначення.

Майор Михайло Дармограй з Філадельфії і цього року був вибраний односторонньо почесним краєвим командантом, в признанні його організаційних заслуг.

ТЕАТР В. БЛАВАЦЬКОГО ВЖЕ У ФІЛАДЕЛФІ

Останнім транспортом нових іммігрантів, що причалив минулої неділі до порту Нью Йорку, між цілим рядом інших українців прийав теж відомий організатор і керівник театру та сам знаменитий актор, В. Блавацький. Разом з ним приїхало 12 артистів його театру на еміграції в Німеччині, зорганізованого там переважно з професійних акторських сил Львівського Оперного Театру. В. Блавацький та інші артисти переїхали на постійний побут до Філадельфії, де місцеві громадяни влаштували їм щире прийняття. Приїзд В. Блавацького та інших артистів його театру до цієї країни, це черговий великий здобуток нашої громади.

ЖИВНА В ЄВРОПІ НЕ ДОПИСУЮТЬ

Вашингтон. — Департамент рільництва оповіщує, що вигляди на живну в Європі на біжучий рік є гірші ніж в 1948, однак ліпші ніж були живна з 1947 р., коли то запанувала загальна посуха.

СОВЕТИ ПРОДОВЖУЮТЬ НАРОДОВБИВСТВО В УКРАЇНІ

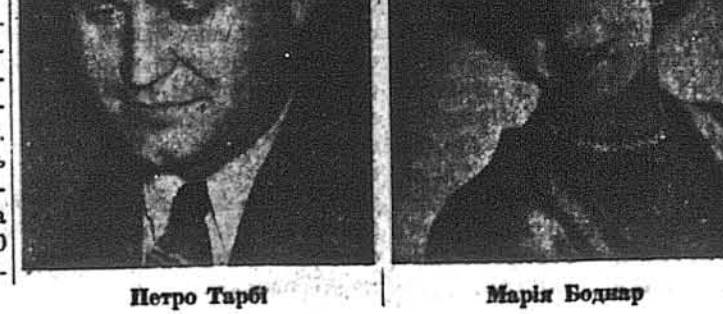
ВБИТО 15,000 ЛЮДЕЙ ДЛЯ „НАУКОВИХ ДОСЛІДІВ“

Останні вісті, що продираються з-поза залізної заслони, що встановлює Україну, підтверджують масові погроми населення, яке вже під час війни потрапило до СРСР, як теж серед репатріантів. Після справжньої мандричії народи в Україні безпосередньо після війни та масових депортацій населення Західної України та інших новоокупованих областей на Сибір, в останніх часах ця справа вже до деякої міри була усталізувалася і люди знову почали думати про нормальне життя.

СОВЕТИ СХОПИЛИ 4,000 ЛЮДЕЙ В БЕРЛІНІ

До Нью Йорку приїхала журналістка Аннедора Лебер з Берліна. Вона вела записки про кожного німця, який шез з Берліна під час совєтської окупації. До свого виїзду вона нарахувала 4,000 таких „щезень“. Вона каже, що тих людей вивозять Совети на свою територію. За її обрахунками в Росії ще досі перебуває 300,000 німецьких підлітків.

ВІКОНАВЦІ ГОЛОВНИХ РОЛІ В „ГОМОНІ УКРАЇНИ“

Осип Стенцур, Марія Подліпня-Лисогір, Олександр Кульпак, Петро Тарбі, Марія Боднар

МЕМОРАНДУМ К.У.К. НА КОНФЕРЕНЦІЮ В ПАРИЖІ

Комітет Українців Канади вислав на наради міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг, що відбуваються у Парижі, меморандум „в українській справі“, навізуючи його до „сучасної політичної ситуації в Європі“ та змагання забезпечити „демократичному світові тривалий мир“. В меморандумі зазначається, що український нарід в Україні не може говорити в сучасному положенні за себе, а говорити за нього Українська Національна Рада, що знаходиться у західній Європі. Далі говориться коротко про змагання українського народу до державної самостійності, навізди Денікіна та Галлера як причини втрати цієї самостійності в останній добі, а далі про трагічне положення українського народу в підсовєтській Україні, включно з переслідуваннями віри та духовенства Українських Церков.

НОВІ СОВЕТСЬКО-ЗАХІДНІ СУПЕРЕЧНОСТІ В ПАРИЖІ

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ВІДМОВИЛИСЯ ВИСЛУХАТИ СОВЕТСЬКО-НІМЕЦЬКУ ДЕЛЕГАЦІЮ.

Париж, 1 червня. — На сьогоднішній нараді міністрів закордонних справ чотирьох великодержав західні міністри відкинули совєтську пропозицію в справі вислухання побажань совєтсько-німецької делегації, „вибраної“ перед кількома днями зорганізованим Совєтським німецьким т. з. „народним конгресом“. Секретар стейту Дін Ачесон мотивував західні ставовище в цій справі тим, що ця делегація, як і цілий „народний конгрес“ не тільки не репрезентують німецького народу, але навіть не можуть говорити в імені населення совєтської зони. В поінформованих колах вважається, що західні міністри остаточно переконалися про безуспішність зусиль щодо об'єднання Німеччини і тому рішили перейти над цією справою до порядку дня та почати обговорювати справу Берліна. Совєтський міністер, як відомо, відкинув категорично всі західні пропозиції щодо цього об'єднання, як і щодо створення чотирьох державної Контрольної Ради Німеччини без права спротиву, видаючи на це місце свої проти-пропозиції, переважно чисто пропагандного характеру. Справа Берліна мала б прийти на порядок дня вже сьогодні і в останній момент дипломатичних коллах вважається, що західні міністри мають деяку надію на можливість конкретної розв'язки цієї справи, що вже від довгого часу є безпосередньою причиною міжнародної політичної кризи. Вони теж висловили свою думку, що в цій справі вони насамперед бажали б вислухати совєтських пропозицій та що вони, на випадок досягнення бажаного порозуміння, хотіли б оформити його відповідним писаним договором.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ПАРИЖІ НАСЛІДКОМ „ПЛЯНУ ГРОМІКА“

Лейк Сохес, Н. Й., 1 червня. — Журнал „Світ Об'єднаних Націй“ в своєму виданні за червень подає інтересну інформацію, що перервання совєтської блокади Берліна, те перешня конференція в Парижі та совєтське „угодовство“ у відношенні до Злучених Держав в останніх місяцях є наслідком апробованого Політбюром в Москві „плану Громіка“, базованому на переконанні, що Америка й американський нарід не хочуть війни. Громіко, під час свого перебування в Америці, відбув цілий ряд інформаційних розмов, головню з американськими промисловцями, і опісля мав „перекопати“ Сталіна, що Совети та їх сателіти мали б велику користь, якщо б вони, не здаючи плянів і позицій, відповідно злагіднили „політичну атмосферу“.

17-го ЛІПНЯ ВИБОРИ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ.

Франкфурт, 1 червня. — Політичні керівники оформленої вже у федеративну республіку Західної Німеччини, встановили на день 17-го липня перші від часу перебрання влади Гітлсром загальні вибори нового уряду демократичної Німеччини. Кінцеве рішення в цій справі буде винесене в найближчу п'ятницю.

МОЖЛИВОСТІ НОВОГО ЗУДАРУ НА ТЛІ СТРАЙКУ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 1 червня. — Контрольована Совєтами німецька дирекція залізниць повідомила вчора про намагання закінчити одинадцяти-денний страйк робітників міської залізниці, договорившись з професійною спілкою залізничників совєтської зони. Для такого страйку та страйкуючих робітників це немає жадного позитивного значення, бо вони не належать до цієї комуністичної, але до своєї проти-комуністичної професії. Комуністична дирекція залізниць мала домовитися зі своєю професійною робітників, погодившись виплачувати їм 60% заробітної платні в західній валюті. Зорганізовані в окремій професійній страйкуючій залізничники вивалили свою рішучість не тільки продовжувати страйк, але й вимагати від Совєтської дирекції зупинити цей страйк, а в майбутньому виплачувати їм заробіток тільки в західній валюті, але й рішили „всім силами й засобами“ виступити проти кожного намагання комуністичних страйколомів перевернути контролю міської залізниці. Це викликало оправдані побоювання, що таке становище одних і других може бути причиною нових заворушень з непередбаченими наслідками.

СОВЕТИ ПРОПОНУВАЛИ МУТІ ВИБОРИ В БЕРЛІНІ.

Париж, 1 червня. — В поінформованих колах заявляють, що совєтський міністер на конференції в Парижі пропонував загальні вибори в цілому Берліні та встановлення, згідно відновлення спільної чотиро-державної командатури з правом вета, як тільки ця справа прийде на порядок нарад, що може статися вже сьогодні. З американського боку вже згорі заповідують, що західні союзники не погодяться на жадну пропозицію, яка передбачувала б право вета.

ПЕРЕРВАНО ПЕРЕГОВОРІ МІЖ ЦЕРКВОЮ І ДЕРЖАВОЮ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Прага, 1 червня. — Від часу більшовицького перевороту в Чехословаччині та комуністичного наступу на Католицьку Церкву в тій країні, церковна ієрархія намагалася переговорами дійти до якогось порозуміння з урядом та визначити становище Церкви в нових обставинах відповідним договором. Вчора архієпископ Йозеф Беран вважав за відповідне повідомити духовенство і вірних, що всякі далші переговори представників Церкви з урядом є „пусті і безнадійні“. Чеські католики з тривогою очікують дальшого розвитку подій.

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00

В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Число з понеділка (англійською Частинкою):		Monday's Issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОВОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАГАДОЧНЕ ХУЛІГАНСТВО

Хто поранив важко в 1948 році Волтера Рутера, президента Юнії Автомобілевих Робітників?

Минув рік, а цього питання ніхто досі не розв'язав, хоч проголошено величезні грошові нагороди для тих, хто вкажуть, хто був атентатником, чи хоч на слід, по якому можна б дійти до розв'язки цього загадочного нападу. Таке саме питання виринуло й тепер, коли пострілено й важко ранено Віктора Рутера, брата Волтера, що займав у цій юнії важне становище директора освітньо-пропагандистського відділу.

На цього роду події можна б глядіти тільки як на генгстерство, що вдирається у юнії. Таке вже бувало й могло статися і тепер. Та коли вглянути добре в саму організацію Юнії Автомобілевих Робітників, то ледви, чи можна вдовольнитися таким висношенням. Ця юнія належить до найбільш поступових, добре зорганізованих і чесно ведених. Самим братам Рутерам не можна закинути ніяких поганих речінок. Навпаки, вони підняли Юнію на високий ступінь і заставили усіх її шанувати і з нею рахуватися, і то навіть таких, що звикли глядіти на юнійний рух дуже скептично. Треба дати братам Рутерам велике признання теж і за те, що вони у відносинах між зорганізованим робітництвом і працевлаштуваннями шукали завжди способів мирної розв'язки конфліктів. Як заступник робітника Волтер Рутер виступав з представниками фабриканти як рівний з рівним. Зокрема знов Віктор Рутер положив великі заслуги на освітньо-виховній та кооперативній полі. Ясно, що за таку працю юнійні робітники не відплачувались би ні одному, ні другому атентатом на їх життя. До того ж юнії був спокій і брати Рутери не мали в ній ворогів.

Що ж у такому разі криється за тим хуліганством? Чия в тому злочинстві рука? Шукаючи за відповіддю треба мати на увазі, що брати Рутери були в своїй діяльності на перешкоді тільки одним — комуністам. Тільки комуністична п'ята колона не могла їх стерпіти, бо вони не давали їй вести її діла в такий важкий юнії, якою є Юнайтед Отомобил Воркерс. А прецінь відомо, що опанування робітничих юній це одно з найважливіших завдань комуністичної п'ятої колонії! Такого опанування вимагала справа успіхів у домашній боротьбі й підготовці до революційного перевороту, як теж допомога Сталінові на випадок вибуху війни між Советами і Америкою. Брати Рутери, відомі за свої заважоті боротьби з комуністичною інфільтрацією у їхній юнії, були і далі є в комуністів ворогом, якого вони не годні стерпіти.

З якого боку не глядіти б на те, що сталося з обидвома братами Рутерами, мусимо признати, що тут мається до діла з терором, який повинен бути за всяку ціну зліквідований. Якби це було нічим іншим, а тільки звичайним генгстерством, воно вже було б певно просліджене з успіхом. Але тут діють якісь „вищі сили“. Це терор, звернений проти таких визначних осіб, які мають вплив на зорганізоване робітництво й ліквідують комуністичні впливи в юніях. Тільки такі „вищі сили“ можуть мати ще й нині такі зв'язки, що уможливають сотням детективів знайти і покарати генгстерів, що їх вживається до такої акції, жертвами якої мають падати такі особи, як брати Рутери.

Серед западні з Китаю

Перехід Шанхаю в руки китайських комуністів був передбачуваний вже тому кілька місяців, коли то американський уряд почав допомагати загрози́м чужинцям і російським втікачам покинути місто, щоб не попасти в руки червоних. Промова Франсиса Росела, директора Бюро Прилюдних Справ з департаменту стейту, виголошена в Сан Франсиско саме в дні зайняття Шанхаю, тільки це підтверджує, хоч не виявляє такого наставлення американського уряду, неначе б усе пропало. Росел заявив, що Китай це країна, якої ніхто не в силі опанувати з закордону, отже не зможе нею правити й советська Росія. Це тому, що населення Китаю є настроєне націоналістично і воно не дасть себе поневолити чужим наїзникам. Як причину прогрі китайських націоналістів подає Росел внутрішній розклад в їхній таборі. Націоналістична армія та китайський нарід вкінці прийшли до висновку, що націоналістичний уряд не має програми для поправки добробуту країни. Це тільки невеличка „кліка націоналістів“ має на оці свою політику. Щоб Америка могла допомогти китайським націоналістам, казав Росел, треба би було вислати туди американських генералів до проводу, а американських вояків до боротьби. Крім того треба було дати Китаєві дещо більшу економічну допомогу ніж її Америка постачала в післявоєнний період, хоч ця допомога й так вносила положому бюджету націоналістичного уряду. Однак все те не було б принесло хісна Америки, бо китайський нарід був би цього не стерпів і був би проти змагання насадити над їх головами уряд, до якого загаль утратив довіру. — Оце висновок американського речника.

Досі, казав Росел далі, ніхто не в силі підбити китайців. Отже гірко розчаруються теж і Совети, якщо захочуть включити Китай у советську систему. Подібний погляд висловлює А. Т. Стил, кореспондент, що денника Нью Йорк Гералд Трибюн, у своїм дописі з Кантону. Він признає, що китайські комуністи є на добрій дорозі виграти війну, однак далеко важчою справою для них є здобути мир. Вони, пише він, після опанування країни, натраплять на внутрішні труднощі, які переходять їхні сили. Стил покладається на конференцію американського делегата Адміністрації Економічної Кооперації в Китаю, Роджера Лапгама, з діючим президентом китайської республіки, Лі-Тсунг-Еном, який виявив такі погляди: Серед китайських націоналістів панує загальне переконання, що кінець-кінцем такій прийдє до третьої війни. Націоналісти розуміють, що з комуністами не можливо заключити чесний мир. Комуністи не будуть мати сил забрати всю китайську територію. З часом вони втратять популярність через адміністративні труднощі, а це дасть нагоду невдоволеним зорганізувати пасивну й активну опозицію.

Микола Чубатий.

„Словянська Енциклопедія“ та її український відділ

В останніх тижнях появилася словянська енциклопедія в англійській мові п. з. „Slavonic Encyclopedia“. Це видавничий вийшов під редакцією проф. Джозефа Ровчак, професора Бріджпорт — університету в наклади „Філософікал Лайбре-ри“. Книжка має 1445 сторінок та безперечно повинна би виконати ту прогалину в англосакській літературі, бо окремої словянської енциклопедії, що зводила б усі інформації про словянину немає. Та хто тільки трохи застановиться над складанням словянської енциклопедії, той зрозуміє, що зложити словянську енциклопедію може тільки одна група співробітників, яка однак ніколи не вдовольнить усіх словянських народів. Стане кожен нарід за себе говорити через своїх співробітників, так, про цю саму справу мусять зараз поглядити зовсім протилежні погляди. Тим самим мусять бути в самім творі протиріччя.

Візьмим для прикладу справу старої України-Руси. Погляди росіян та українців стоять на протилежних бігунах. Візьмим справу західно-українських земель і справу Львова, тоді погляди поляків та українців будуть стояти на зовсім протилежних позиціях. Таке саме є, коли автори словянської енциклопедії стануть писати про відносини чехів та словаків, хорватів та сербів і так далше.

Дотепер все так було, що про такі речі в енциклопедіях писалося зі становища державних народів, себто росіян, поляків та чехів. Коли ж йдеться про Україну, то модерніші енциклопедії брали за основу існуючі держави, отже відносно України — Українську Советську Республіку як частину Советів. Нова „Словянська Енциклопедія“ ввела перший раз теж самостійний український погляд на справу України, даючи змогу про Україну писати частинно українцям, частинно безсторонним американцям. Тим способом „Словянська

Виглядає на таке, що як американський уряд, так і націоналістичний у Китай, є того самого погляду, що під теперішню пору Китай, як діючий чинник по стороні Західних Аліантів є втрачений, а єдина надія на будуче лежить в передбачуванні внутрішніх труднощів для комуністів.

Це значило б, що ніхто під теперішню пору не має сили припинити дальшого походу китайських комуністів, як і цього всього, що з таким переможним походом звучене.

Ка Енциклопедія“ мабуть перший раз в історії енциклопедій англійською мовою вводить український погляд на стару Київську Русь. Україну трактує вона як окрему словянську націю та подає багато матеріалу про українське життя. І це треба вважати в цій енциклопедії за додатну сторону.

Коли ж поставимо питання чи нова „Словянська Енциклопедія“ в українським відділі є хоч приблизно досконалою, то відповідь мусить бути не вповні вдоволяюча. Українська частина не могла наблизитися до досконалості тому, що її редагування головним редактором проф. Ровчekom хотіло бути компромісом поглядів українських, російських, польських та чеських. Через те подібне в багатьох місцях на протиріччя, недотримання та браки. Найкраще вяснить це історія редагування українського відділу „Словянської Енциклопедії“.

Літом 1946 р. звернувся до мене проф. Ровчек, знайомий мені з його співробітництва в перших книжках „Українсько-го Квартальника“, з пропозицією опрацювати безплатно цілу низку тем відносно України й то в доволі короткому часі, бо до пів року. Рівночасно повідомляв він мене, що частина тем вже є опрацьована або прибічена кількома американцями різного походження, різних поглядів та думок з українців. Для України головний редактор призначив 100 тисяч слів.

Проф. Ровчек поставив мене перед дві можливості. Перша, що я виконаю його прохання без ніяких застережень, а тоді вийде таке, що про Україну не один автор напише таке, що буде протиріччям українському поглядові і вийде хаотичний образ української нації. Відмовлюсь, вийде ще більше кривий образ про Україну. Почуваючи свою відповідальність перед рідним народом, що нова англійська публікація принесе повинні не-

правди про Україну, я рішився прийняти пропозицію проф. Ровчечка, однак поставив йому умовину, що весь матеріал про Україну буде мені доручений до перегляду та зредгування з правом змінити, що потреба. Число слів призначених для України буде побільшене та зрівняне з тим числом, яке він призначав для поляків та чехів. Проф. Ровчек погодився на це. Тим способом я став редактором матеріалу про Україну.

Була це праця понад силу одної людини, рахуючи, що вона в додатку мала бути виконана в так короткім часі, біля 3 місяців, тай безплатно. Я запросив до помічі редактора В. Душника й запропонував Конгресовому Комітету прийти з допомогою грошевою бодай на покриття коштів перепишування на машині та зладження фотокопій, бо першісно планувалося дати теж образки. Конгресовий Комітет прийшов з допомогою \$300 на виконання технічної роботи і почалося редагування української тематики до Словянської Енциклопедії.

Я звернувся з пропозицією співпраці майже до всіх компетентних людей в Америці. Щиру співпрацю приобіцяв проф. Микола Гайдак, Павло Ченко, Нагірний. Багато відмовилося допомогти цій українській справі, тому люди неспеціалісти мусили писати на різні теми. Проф. Ровчек дійсно прислав нам кілька тем про Україну написаних неукраїнцями до зредгування, але не увесь матеріал. На жаль дехто з українських співробітників, зокрема редактором Ровчekom, не погодився прислати свого рукопису до узгодження української редакції, тому деякі теми вийшли партійно опрацьовані та з похибками. Для прикладу в розділі „Українська Соціологія“ брав навіть згадки про діяльність української соціологічної твір останніх часів, „Листи до Братів Хліборобів“ Вячеслава Липинського, а Михайло Грушевський іменованим там президентом Всеукраїнської Академії Наук в Києві, якого то становивши він ніколи не займав.

Закралося до тої книжки всетаки дещо із матеріалу про Україну всуєного чужинцями, як під кличами „Почайовська Лавра“, „Полтава Бать“, „Львівський“, „Владимир Сент“, „Днепр“, „Ужгород та ще дещо. Два рази написано про: Львів, Мукачів, Айвазовський, Драгоманів, Кирило-Методіївське Брацтво тощо. Звичайно в тих випадках біля погляду українського всунений погляд російський, чеський або польський. Не згадуючи вже про це, що під різними кличами, що відносяться до загальнословянських тем, до російських та польських тем, багато

є там такого про Україну, що є помилковим. На це українські співробітники не могли мати ніякого впливу. Узгодження різниць цього твору належало до головного редактора.

Глядячи на „Словянську Енциклопедію“ як на цілість, треба ствердити, що через таке механічно зібране співробітництво інформації виходять часто суперечливі та для англійського читача деколи прямо незрозумілі поплутані. Того годі оминати при існуючій стані поміж народами так званого словянського світу.

Поява Енциклопедії в англійській мові, де мала би бути мова й про Україну, є річю незвичайної ваги, коли хочемо інформувати світ про країну наших батьків, бо того роду енциклопедія доходить до кожної більшої бібліотеки. Записувати зовсім ту спосібність було б великою національною провинною, тому кінечним було зробити все, що можна було зробити, щоб знов про Україну не появилася багато неправди, як часто тотепер. Рахуватися слід з тим, що це було 1946 року, коли ми не мали в Америці тих культурних сил, які недовго до нас прибули, тому нерідко історик мусив писати про мову чи геологію та музику рівночасно, щоб тільки ту прогалину не виповнила чужа ворожа інформація.

З браку співробітників, охочих безплатно працювати, багато тем можна ще було обробити з користю для інформації світу про Україну. До таких тем зараховую: Українське Різдво, драма, народна музика, меншини, кіно-мистецтво, помилковий погляд про Україну, нацистична окупація України та подібні, які опрацьовані відносно других словянських народів.

Так само подарючі інформації про кілька соток українських визначних людей, які були в Києві Знання, пропущено не раз такі особи, які напевно повинні в цій словянській енциклопедії бути. Сталося це тільки через неогляд, що було зовсім природним, коли таку велетенську працю піднялося зредгувати двох людей попри свої щоденні заняття в так короткім часі.

Всеж таки, основні теми про Україну, як історія, мова, література, наука, право, жіноцтво, господарство України, відношення до Росії та Польщі, українсько-жидівські взаємини і дещо інших опрацьованих по українським засадам. Багато тих тем опрацьованих неукраїнцями, як професор В. Кирко-нел, Фредрікен, Маннінг, Кеніг, та ще дехто наповне вдоволення українців, за що їм належить щира подяка від українського народу.

Нове видавництво в англійській мові „Словянська Енциклопедія“ таки принесло біля сто сторінок друку нових, англосакському світові назагал маловідомих відомостей про Україну, що вірно інформують читача про минуле, теперішнє та примавання українського народу. Редактори української тематики, приступаючи до тої праці, мали на цілі першу та головну справу: не допустити до ширення неправди про Україну, натомість дати, по змозі, правдиві інформації про наш край та наш народ. Думаю, що одно та друге досягнуто. Що зібрані там інформації про Україну далі до повноти та досконалості, про це ніхто більше не є переконаний як самі співробітники, що працювати мусили серед дуже несприятливих обставин, зокрема оба редактори української частини, автор тих стрічок та його товариш мозольної праці, ред. В. Душник.

росли з того стану, коли лю-

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

41)

— Не турбуйтеся, товаришу, — втрутився в розмову колишній есер із Середньої Азії, — нам також дещо відомо з таємної діяльності ГПУ. Знаєте, хоч би як таємничо берегли, вона все таки колись та виплине на поверхню і стає власністю широкої публіки. Візьмемо, наприклад, випадок із наглою смертю маршала М.Н.Р., що помер в експресі в час переїзду з Москви до себе додому. В газетах писали, що він отруївся консервами, а насправді його отруїло ГПУ, сліди замело в московському крематорії, а урну з останками маршала послало на втіху урядові МНР. І церемонії додержано і ненадійного „союзника“ здихалися. Другий випадок — із генералом Анненковим. Ви пам'ятаєте, як писалося про нього в советській пресі. Що, нібито, він, після довгого роздуму і перероїнки своїх вартостей, сам добровільно повернувся з Китаю до СССР і віддав себе в руки советського правосуддя. Але ж це суцільна вигадка ГПУ. Насправді справа була так. До Кульджі, де в той час жив генерал Анненков, були послані агенти ГПУ з завданням — витягти його живого в СССР. Майже протягом року „оброблялося“ цю справу. З його оточення були підкуп-

лені потрібні ГПУ люди, які й допомогли його викрасти чи залягти в пастку. Золото, товариші, та ще советське — може просто таки чуда творити. І от, коли все було готове, Анненкова заманили в гори на якусь там полювання, там його схопили, в рот — гумову грушу, щоб не шумів, і в наручники перетягли через китайський кордон. Китайці й допомогли всю справу обробити. Ну, а потім, звичайно, йому пообіцяли зберігти життя, якщо він на суді розповість про своє „каяття“, перехід кордону й інші нісенітничі, про які тоді писали газети. І коли генерал Анненков був використаний, його, як видурену цитринку, викинули геть. В смертній одиночці, куди з Москви пристали йому відомі помилювання, пізно та й неможливо вже було сказати про себе правду. А йолопи на волі дивувалися: „Дивіться, навіть цей страшний генерал

Анненков, вішатель робітників і селян, — навіть він визнає, що істина перебуває тільки в СССР!“ І справді, неможливо ж було не повірити самому Анненкову, який відверто заявив про себе та про свої настрої на процесі. Напевно панове, подібні до Романа Ролана, наткнуто зітхали, заковували під лоб свої волоні від захвату очі і запевняли: „Істини советські надто очевидні; їх визнають навіть білі генерали!“ Ось як обплутана земля куля цією страшною організацією! В Челябінську один в'язень-старик запевняв, що всією цією підпопною роботою ГПУ, а також і самим Сталіном керує якийсь таємничий чорний орден окультистів чи сатаністів. Правда, я цьому не вірю, але припущення дуже цікаве, тим більше, що з усіх колишніх соратників Леніна біля влади залишився один Сталін, найбільше придатний для впливу цього ор-

дену.

В цей час до мар підійшло кілька чоловіка сторонніх, і розмову довелось припинити. В далекому кутку кілька сектантів напівголосно почали співати духовні вірші. Камера замовкла, слухаючи їх. Навіть Льюня й Сашко, разом із урками, уважно слухали тужливий наспів сектантів.

Один із трьохківців, досі мовчазний, захоплюючись сектантами, заговорив: — Дуже чудні люди, ці штудисти. Протягом цілого тижня я спостерігав їх і доводжу несподіваного для себе висновку, що вони, мабуть, одні з найліпших людей у нашій країні. Подивіться на решту в'язнів: усі злі, понурі, озлоблені один на одного, безнастанно сквернословлять, а вони собі, немов би на якомусь небесному поверсі перебувають, поза нашою советською дійсністю. Якщо вони в тюрмі такі радісні, спокійні і

необоязкі, то якими вони могли бути на волі? І дивіться — вони ні за старий режим, ні за советську владу, ні за яку! Вони — за Євангелія, за Бога. Між Кесарем і Богом у них проведена певна демаркаційна лінія — не те, що ось у цих служителях православного культу. Вони вважають себе за „виходців із світу цього“ і не бажано мати з ним ніяких „світських зносин“. Вони малописьменні й неосвічені, але які вони щасливі, сміливі і незрівняні! Заздрю я їм та їхній примітивній схемі мислення. Заздрю їм, і водночас боюся їх. Власне, не їх я боюся, а того, що в кожній релігії є: жрецтва й ханжества. Правда, у цих нібито попів нема, але через дві тисячі років вони теж можуть звиродніти в офіційне, мертве вчення про Божих помазаників і про всяку таку ересь. Так, заздрю я їм, але мені здається, що ми, грішні люди, вже ви-

росли з того стану, коли лю-

Д-р Роман Осінчук.

Лікарі й наша спільнота в Америці

Водятер: Нема чоловіка гідного-близької пошани від лікарів.

Суспільне становище лікарів.

У лікарів, як в кожній людині, бувають темні і ясні дні в його житті. Це не лише в його особистості. Бо, ж лікар належить до суспільності. Він живе разом зі своїми пацієнтами, він боїться болями його хворого, він радується радощами кожного свого реконвалесцента. Він переживає та клопочеться часом, більше станом свого хворого, як сам пацієнт, який часто і не дає собі справи з грози свого положення. Багато темних днів має лікар у своєму житті, хочби тому, що й багато докторів дістає від своїх хворих, які ставлять не раз до нього завеликі вимоги підчас хвороби. Знова ж по вилакування хворі часто про лікарів забувають. Але бувають теж деякі дні, ділі повороту до здоров'я людини, надійного блиску очей його пацієнта на видужання та нерідкі вислови вдячності.

Недавно в одній книжці Біллі Роз, автор незвичайно характеристично представляє працю лікарів, кажучи: „Якщо хтось себе зриває, тяжко захворює, чи дитині щось бракує, кого ви кличете зараз? Чи звертаєтесь до свого конгресмена чи президента банку, а може секретаря війни? Ні! Ви шлете по доктора! І коли б не стало на світі всяких політиків, генералів, інженерів чи сталосб щось такого надзвичайного? Правда, вони нам дали багато різних вигід своїми винаходами чи своєю працею (електрика, радіо, авто і т. д.), але вони теж є відносно віддалені за танки, аероплани, атомові бомби, що несуть знищення людини. А політики? Зовсім, що двадцять літ до війни й загляди. — А чи якийсь генерал був більше важливий для людства, як Пастер, Кох, Флемінг і другі. А чи їх вивчали так люди, як героя війни? Коли я був хворий на шкарлатину і на моїх дверях вивішено картку зі заборонаю вступу, ніхто до мене не приходив. Лише цей скромний чоловік з чорною торбою йшов сміло з усмішкою на устах. І я питався своєї мами: чи доктор не може заразитись? А вона відповіла, що ні.

Але це була неправда, бо ніхто саме не складає стільки жертв в часі миру й війни як лікарі. І коли сьогодні в цивілізованому світі міряється людину після величини підписаного чека, то доктор повинен теж мати своє становище й признання в суспільності, бо він, цей чоловік з чорною торбою, в день чи вночі, сонце чи дощ, зима чи літо йде рятувати людину, що найцінніше, а це його здоров'я...

І тому не диво, що хворі свідомо чи підсвідомо шукать лікарів-людину, що розумів би не лише його біль фізичний, але який розумів би теж його духовний стан, його положення, його працю та його ціле життя. Тому не диво, що шукає такого лікаря, у якого він може найкраще висловитись, та який його найкраще зрозуміє. Тому не диво, що звертається до свого лікаря, бо він, кровно споріднений, найкраще його журбу відчує і зрозуміє.

Здоров'я - суспільна праця.

Але на цьому праця лікарів не кінчиться. Лікар не лише повинен журитись справами свого хворого. Він мусить теж журитись справами своєї спільноти, до якої належить та працювати разом з другими для своєї суспільності, себто працювати для народного здоров'я. Чи не час нам тут, в Америці, над цим подумати? А тут немалий гурт американців - лікарів українського походження та вже біля 40 лікарів-українців приїхало з Європи. Чи не цікаво було б боляй знати, скільки нас всіх є, хто і скільки їх в різних місцевостях працює, серед яких умов, в яких шпиталях? Чи не могли б ми гуртом друг-другові допомогти в підшуванні праці чи дорадити, де найкраще йому осісти з користю для нього і нашої суспільності. Чи не подумати б нам лікарям, лікарям-дентистам, аптекарям, а навіть медичним сестрам про якісь спільні сходини, гутірки або бодай кореспонденційний зв'язок в в цей спосіб тримати чи собою духовий контакт? Чи не могли б ми з часом теж щось зробити для нашої медичної науки, видати бодай час від часу неперіодичний медичний журнал та в цей спосіб

Пропозиції державного забезпечення здоров'я

Справа надзвичайної ваги стоїть перед конгресом та звертає на себе увагу всіх американців. Це є внутрішня справа, як забезпечити медичну поміч для всіх. Хоч всі годяться щодо самої цілі, проте ведеться — і буде вестися — завзята суперечка щодо методу, як того досягнути.

Основою суперечки є пропозиції про загальне забезпечення здоров'я, внесені до сучасного конгресу. Подано два пляни про „добровільне“ забезпечення, третій плян — президента про обов'язкове забезпечення здоров'я. (Всі три пляни сходяться в наступному: вишколити більше лікарів, будувати більше шпиталів та клінік, ширити засоби охорони народного здоров'я та наукові дослідження.)

Законопроекти, на основі пляну президента, подано і до сенату і до палати представників. Той плян пропонує обов'язкове забезпечення здоров'я для всіх тих, що є об'єктом соціального забезпечення та їх родини — це значить яких 85 мільйонів осіб нині та біля 120 мільйонів, коли буде поширений закон про соціальне забезпечення. Цей плян мав би фінансуватися додатковим податком, що стягається з платні. Працівники й працівники платили б по одному з половиною відсотку і накладался б цей податок на перших \$4,800 з річного зарплатку особи. Державний уряд мав би внести за перший рік на адміністративні видатки

пів відсотка, а далі — один відсоток.

Ті, що будуть підлягати обов'язковому забезпеченню здоров'я, матимуть право на лікарську, хірургічну та шпитальну опіку, а рівнож на лікування зубів. Урядовий законопроект так складено, що він дає волю і хворим і лікарям. Хорі можуть вибрати самі собі лікаря. Лікарі, в свою чергу, можуть співпрацювати з новим проектом вповні, чи частково, чи зовсім відмовитися, можуть приймати, або не приймати хворих, можуть провадити лікарську практику де забажають. Уряд виплачував би рахунки, згідно з існуючими умовами в дотичній місцевості, з деякими додатками, аби заохочувати лікарів провадити практику в таких місцях, де того найбільше потрібно — в сільсько-господарських районах.

Автором урядового пляну заявляють, що оплата лікування має бути пропорційною до прибутків та що лікування має вважатися правом людини, а не „медичною податком“.

З „добровільних“ плянів забезпечення здоров'я, що внесені до конгресу, один внесли сенатор Роберт А. Тефт (републиканець) та два інші рес-

публиканці, другий — сенатор Листер Гил (демократ) та два інші демократи і два республиканці.

По законопроекті сенатора Тефта, особи, які не можуть заплатити за лікарську опіку, повинні мати безплатне лікування у відповідних стейтових закладах. Федеральний уряд мав би до певної міри ділитися видатки з стейтовими урядами.

Законопроект сенатора Гила пропонує, щоб матеріально допомагати тим, хто є членом добровільних установ по охороні здоров'я — таких як „Синій Хрест“ — і хто не може уплатити зовсім або частину свого внеску. Кошти покривалися б федеральним урядом та стейтовими установами по охороні народного здоров'я.

Впливова Асоціація Американських Лікарів, яка має в своїм складі 169,000 лікарів, хоч прихильно поділяє бажання президента Трумана зробити медичну допомогу доступною для всіх, проте заявляє, що примусове забезпечення здоров'я зведе лікарів та медиків до ролі державних урядовців і принижить лікарську професію та медичний рівень в цілій країні. Торговельна Палата є також проти того проекту. Противники примусового забезпечення здоров'я ширять погляд, що примусове забезпечення здоров'я буде кроком до соціалізації країни.

Загально припускають, що законопроект про обов'язкове

Економічне і культурне життя на „Радянській Україні“

Злобні люди приймають очі на те все, що є добре в СССР, а бачать скоріше тільки тіні. От і в мені самому сидить такий морток, що мислю в усього і там, де я кажу так, він каже ні.

Попала в мої руки газета „Українські Щоденні Вісті“. У ній, як і личить українській газеті, чимало вісток про Україну. В ч. 112 з 24 квітня читаю допис „Про Львів і Львівщину“.

„Новий вокзал“. (Яке гарне, правдиве советсько-українське слово!) „Радянський уряд відпустив на відбудову вокзалу у Львові потрібні кошти... По коридору, стіни якого облицьовані глазурованою плиткою...“

Я: Який зворушливий опис радянського будівництва! Стіни коридору викладені глазурованими плитками! Чортік: Яке теляче захоплення! Стіни коридору викладені глазурованими плитками! Мушу написати епопею на тему: Американо! Стіни твоїх клозетів викладені глазурованими плитками.

„Місто — сад. В місті (Львові) посаджено 2,000 нових дерев і кущів. І все це зроблено зусиллями самої громадськості, способом так званих недільників. Трудящі Львова виходили організованими залогами на впорядкування свого міста кожної неділі, аж поки не вкрили все місто зеленими насадженнями. Про розмах цього руху за впорядкування свого рідного міста красномовно говорить хоча б така цифра: в перших двох недільниках взяло участь сотня тисяч громадян Львова“.

Мій чортік розреготався. Як це так? В перших двох недільниках брало участь сотня ти-

сяч осіб. Поза тим скільки тих недільників ще було! Мабуть стільки, скільки неділей в році і чужі, скільки посаджених дерев і кущів? Дві тисячі! Виходить, що кождо одного куща працювала бодай сотня людей. От розмах!

А як то скромно сказано: „способом недільників“. „Трудлюбивий громадянин СССР працює цілий тиждень (в суботу без „овертайм“). Приходить неділя і той громадянин не відпочиває, як якийсь там буржуй, а бере лопату та й іде „з великим захопленням“ садити дерева. А який це прекрасний виховний засіб отсей „способ недільників“. Поперше: громадянин не йде до церкви, бо ж „релігія, то опій для народу“, як сказав тов. Ленін. Отже недільники це один зі способів антирелігійного, комуністичного виховання.

Подруге: недільник привчає советського громадянина працювати задармо. Як цей громадянин опиниться в таборі примусової праці, (а до того він мусить бути завжди готовим), тоді буде вже мати практичну підготовку в тому напрямі. Тільки буржуазна Америка володіється зі своїм громадянином: за працю в суботу платить йому „овертайм“, а, не дай Бог, як працює

(Докінчення на стор. 4-тій).

Don't forget to plan for your TELEPHONES!

● Building or remodeling? While your plans are in the blueprint stage it's a good idea to decide where you want telephone lines placed.

● During construction it's a simple and inexpensive matter to have telephone conduit (ordinary iron pipe) placed in the walls. Then when your telephones are installed, all wires will be concealed, and every instrument will be where you planned to have it.

● Our "Architects and Builders Service" will be glad to assist you, without charge, in planning telephone conduits. Just call your telephone Business Office.

NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

St. George Radio Program PICNIC

SPONSORED BY BASILIAN FATHERS

Sunday, June 5th, 1949

held at

WILLICK'S GROVE (НА ФАРМІ ФІДІРКА)

North Stiles Street, Linden, N. J.

Music by TONY SAL and His Orchestra.

Field Mass 11 A.M.

Donation 65¢

Увага! Нью Йорк, Н. Й., Нью Джерзі, Пенсильванія і околиця!

УКРАЇНСКА АТОКЕФАЛЬНА ПРАВ.

ЦЕРКВА СВ. ВОЛОДИМИРА

при 14-тій вулиці в Нью Йорку, влітку

ВЕЛИКЕ

СВЯТО

тридцять річниця заснування

„УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА“

В НЕДІЛЮ, 3. ЛИПНЯ 1949

(SUNDAY, JULY 3, 1949)

НА ВЛАСНІЙ ФАРМІ, поміж містами НЬЮ БРОНСВІК

і БАНД БРУК, Н. Дж.

Свято почнеться полевою Службою Божою в годині

10:30 рано. В відправі візьме участь парафіяльний

Хор з Нью Йорку під управу проф. В. Завітневича.

По Богослуженню відбудеться

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

получений з забавою й танцями, пригваратиме

першорядна Орхестра.

В часі ПІКНІКУ стріне Вас багато мильх несподіванок.

ВСТУП: 50 центів.

Величавою Громадяно! Масмо честь запро-

сити Вас на це Свято, де не тільки, що гарно забавитесь,

але допоможете своєю привагністю великому й доброму

ділу!

Приїжджайте всі! Як з близька так і з далека. Всіх

Вас ширю почитає Святотичний Комітет.

„БОВІ“ відходять в годині 8:30 рано від Цер-

кви при 14-тій вулиці. Кошта подорожі з вступом й на-

зад \$2.50. — Тікети можна набути в Канцелярії парафі-

яльної, під ч. 334 схід 14-та вул. в Нью Йорку, кожного

дня вечором. Спішіть зі замовленнями!

ДОРОГОВЕЗ: Trains: Pennsylvania R. R. to New Brunswick,

N. J. Central R. R. to Bound Brook, N. J. — Bus No. 60 Canal Road

from New Brunswick and Bound Brook to Cedar Grove Road. — Car:

Holland Tunnel Route No. 29 to Bound Brook. Cross Bridge to South

Bound Brook, Turn left on Canal Road 2 Miles to Cedar Grove Road.

ОСЕРЕДОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ й ОСВІТИ У ВІННІПЕГУ

проголошує:

10-ТІ ВИЩІ ОСВІТНІ КУРСИ 10-ТІ В ВІННІПЕГУ й ТОРОНТІ

Відкриті курси: 1. Історично-літературний з відповідними предметами та 2. Мистецький (диригування, теорія музики, національні танці і інш.).

Учителі: запрошені визначні знавці канадські та професори вишніх шкіл з Європи.

Час: наука на обох курсах починається 4. липня в 9. год. ранку. Закінчення 27. серпня. Разом 8 тижнів.

Місце: у Вінніпегу курси відбуватимуться в будинку „Юнайтед Каледж“ на розі вулиць Бортідж і Валморал; в Торонті в будинку „Юнайтед Каледж“ на розі вулиць Каледж і Шо.

Оплата: окрема (вписове) за курси \$15.00. Вечірні курси англійської мови і українознавства для тих, що працюють в день, відбуватимуться при зголошенні відповідного числа бажань. Оплата за вісімтижневий курс \$7.50.

Приміщення й харч: у Вінніпегу в „Юнайтед Каледж“ за 8 тижнів \$50.00. В Торонті харч в будинку курсів. Про мешкання буде окреме повідомлення.

Діломи: слухачі курсів, які спеціалізуються в певних предметах і складають відповідні іспити, дістають свідоцтва.

ЗГОЛОШЕННЯ НА КУРСИ ШЛІТЬ: До Торонто THE REGISTRAR, UKRAINIAN SUMMER SCHOOL, 1. Craik Ave., Kingway, Toronto 18, Ont., Canada. Phone: JU 6102. До Вінніпегу THE REGISTRAR, P. O. Box 3093, Winnipeg, Man., Canada. Phone: 924 190.

ATTENTION! ATTENTION!

PICNIC

sponsored by the

YOUNG WOMEN'S CLUB OF HOLY ASCENSION

to be held at the

CHURCH PARK, 675 SO. 19th STREET, NEWARK, N. J.

Sunday afternoon, June 5, 1949

Music by Oley Bros. and their Orchestra.

At 3 o'clock. Admission 75 Cents

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ! УВАГА!

ДЕСЯТИЙ ВІДДІЛ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ запрошує всіх щирих українців-громадян і молодь, як місцевих так і з околиць, на

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

що відбудеться

В неділю, 5-го червня (June) 1949 р.

у MAPLE GROVE PICNIC PARK, 160th ST. & 46th AVE., FLUSHING, N. Y.

До танців пригваратиме орхестра Миколи Антошкова.

Парк відчинений від години 12-тої вполудне.

Власний буфет з смачними домашніми перекусками і напінками.

Приїжджайте всі на цей пікнік, де під гарними зеленими деревами забавитесь на свіжій воздусі, а Комітет певний, що будете вдоволені.

DIRECTIONS TO PARK: B. M. T. Fourth Avenue Local to Queens Plaza, change for Flushing Train to Last Stop. I. R. T. Lexington Avenue to Grand Central, change for Flushing Train to Last Stop. Then take Bus Q 26 Queens Village or Q 27 Rosewood, get off at 160th St. & 46th Ave.

О. ГЕЦ

ШКІЦІ З БРАЗИЛІЇ

(CANA DAS FLORES — OSTRIV KBITIV)

6) (Продовження)

Найхарактернішою рисою японців є національна стійкість і відпорність на всі денационалізуючі впливи. Вони не змішуються з іншими національностями, не вступають до ніяких бразильських товариств, навіть в багатьох випадках не прийняли християнства, а тримаються своєї релігії. Здається нема випадку, щоб японська дитина не говорила по-японськи, і не вміла писати і читати, дарма, що школи тут є виключно бразильські з португальською мовою викладання.

Японці мають не тільки свою пресу, а й до недавня мали політичну організацію „Чорних драконів“, котра розповсюджувала різні найнеможливіші чутки про „добродію“ японської армії, що мала би завоювати чи не цілий світ... Японців, котрі не вірили цілком безпідставній фанатичній брехні, вбивали, як зрадників.

Несподівано спритними та шасливими виявилися на цій землі італійці. Вони мають величезні земельні посілости, а також відіграють дуже значну роль і в промисловому світі. Досить згадати мультимільонера Матараччо, котрий є чи не найбагатшою людиною в Бразилії, і має окрім величезних просторів землі, кілька фабрик в Сан Павло, фабрику штучного шовку в Аргентині і т.д.

Та назагал італійці дуже легко денационалізуються і охоче змішуються з місцевим населенням.

Що торкається словян, то вони, на жаль, не мають такої очевидної переваги перед іншими національностями, і їхня питома вага в державній господарстві не є велика.

Москалів взагалі непомітно ні в торговельному ні в сільсько-господарському житті, лишень час до часу появляються про них згадки в пресі неминуче пов'язані з більшими чи меншими політичними скандалами. Мають вони свій богемичний клуб в Ріо де Жанейро, кільком пошастало доробитися деякого гроша в Сан Павло, але найбільше прославляє ім'я „найстаршого слов'янського брата“ в Бразилії реклама „Vodka Russe Troika“, величезні рекламні плакати котрі красуються на всіх двірцях та стінах великих міст, та збагачують своєю популярністю фірму підприємчівого галицького жидка в Куритибі.

Поляки переважно заселяють інтеріори і займаються різництвом, хоч багато з них зайнято в торгівлі, особливо в м'ясарстві. Найбільше скупчені вони в Парані, а в Куритибі вони мають свою пресу і своє товариство.

Польські колонії назагал виглядають добре і мають досить добрі ґрунтові дороги, як також гарну худобу та солідні господарські забудови.

Дивно, що в Бразилії жиди, помімо відсутності всякого переслідування чи утисків, зовсім не виступають на зовні і не відіграють ніякої помітної ролі в державно-політичній житті. Навіть у фінансово-господарським житті не помітно їхнього специфічного потаємного впливу, хоч громада їхня тут є досить добре зорганізована і має у своєму числі досить заможних людей.

Куди помітніші тут сирійці. Основними своїми ділянками вони обрали торгівлю текстильними товарами, солодощами і овочами, повідкривавши люксові високоприбут-

3 ЖИТТЯ ГРОМАДИ І ОРГАНІЗАЦІЇ

НОРТ БЕЛМОР, Л. АЙ., Н. Я.

В ряді У. Н. Союзу!

В нашій околиці пороблено заходи до зорганізування нового Союзного відділу, який мав би складатися з українців з таких місцевостей: Белмор, Норт Белмор, Іст Медов, Ван-таг, Мерик, Норт Мерик та Левет Тавн. В цій цілі відбулося перше зібрання громадян згаданих місцевостей в неділю 22 травня ц. р. в салі пожежної сторожі ч. 2 Норт Белмор.

Всіх присутніх було 25 членів Союзу, більшістю членів то-а Дністра з Нью Йорку, мешканців цієї околиці. Зібранням передував п. Степан Ковальчук, який покликав до виконання концертних точок Теодора Ковальчука, що відіграв уміло на скрипці вазуку українських пісень та інших при акомпаніменті п-ни Соні Зінда. Описав реферувал п. С. Ковальчук про кончечну потребу Союзного відділу в цій околиці, зокрема тому, що вона збільшилася новими українськими родинами, а до того нема тут ніякої іншої української організації. Ті, що привітали до громадського життя в Нью Йорку, чи в інших активних громадах дуже відчували потребу мати свою організацію.

Кові склепи. Але помімо того, вони вибиваються на урядові посади і тому мають впливи в справах державних. Недавно спроводили вони навіть з Сирії свого православного єпископа, котрий знаходиться тепер постійно в Сан Павло.

Окрім вищезгаданих головніших груп чужонаціонального населення в Бразилії, є ще інші представники майже всіх народів цілого світу, а 20% асогого населення складають тут мурини (коло 8 мільйонів).

Коли характеризувати тип бразильця в загальному, то він, безперечно заслуговує на характеристику позитивну. Насамперед, бразилієць є гордим патріотом. Батьківщина для нього — священне поняття, і найменший натяк на неповагу до цього поняття бразилієць сприймає, як тяжку особисту образу.

Щодо рис особистості, бразилієць є чесним, амбітним, відданим в дружбі і безбачливим в ролі ворога. Виховані в умовах багатонаціональної держави, вони вміють шанувати чужі погляди, звичаї і переконання, але натомість вимагають цілковитої пошани і до всього свого. Наші нові імігранти, котрі опинилися в сутю-бразильським середовищі і зумили розгадати його, все мали з боку того середовища співчуття і допомогу. (Дальше буде).

ЛІСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

„Новий імігрант“, Аппер Дарбі, Па. — В першу чергу, чому не підпусається. На аноніми нема відповідей. До того Ви питаєте про такі речі, про які вже була мова багато разів навіть в останніх двох роках. Годі ж кожному новому імігрантові ці речі наново вивчати в тій самій газеті. Заки ставити цілий ряд питань, добре поговорити про ці речі з кимсь з свідомих наших старих громадян, зокрема членів У. Н. Союзу, а вони певно дадуть добре висвітлення і за „Тарзана“ і за „погребників“ та інші оголошення. Вони теж пояснять, що треба робити з „Юк-рейніен Вікі“, коли хто не знає мови і його не читає. Сотні статей чи „голосів читачів“ це вже вивчали, як поширювати українство через цей „додаток“ серед нашої тут ро-дженної молоді, чи серед американив.

Найблища громада, в якій є відділ Українського Союзу в цій околиці, це Гемстед, одна-че цей відділ не розвинув в минулому належної Союзної активності, продовжував п. Ковальчук. Так як колись в Шамоки, тому 55 років, в перших початках при заснуванні У. Н. Союзу були різні думки та перешкоди, так і в нашій громаді, казав він далі, на наших перших зборах є різні думки щодо заснування нового відділу та до праці на народній ниві.

Дальше промовляв головний радий У. Н. Союзу п. Петро Кучма, котрий згадав де-що з історії У. Н. Союзу, а потім обговорив користь з членства, як для членів так і взагалі для сього українського громадянства тут в Америці, як теж для української справи. Казав, що Союз твориться в маленькій громаді й з таким маленьким гуртком, як сьогодні на зібранні. Але, при щирій та завзятій праці одиничний виріс за 55 років на 52 тисячу родину з 11 мільйонами доларів й щоденником „Свобода“. Такі організації, як Український Конгресовий Комітет чи Допомоговий Комітет, що так багато допомагають українській справі та скитальцям, не могли б існувати, як би не жертвенність і праця Союзників. Теж і в цій околиці повинно зродитися українське життя, а почин до цього повинні дати члени У. Н. Союзу, посилені новими членами, що вступили б у Союзів ряди.

Дальший привіт зібранню зложив о. Володимир Гавліч, ЧС.В.В., парох української греко-католицької церкви в Гемстед. Згадуючи за велику працю, яку веде У. Н. С. в громадському житті тут в Америці, згадав за працю української греко-католицької церкви в Гемстед. Згадуючи за велику працю, яку веде У. Н. С. в громадському житті тут в Америці, згадав за працю української греко-католицької церкви в Гемстед. Згадуючи за велику працю, яку веде У. Н. С. в громадському житті тут в Америці, згадав за працю української греко-католицької церкви в Гемстед.

З відділу У. Н. Союзу в Гемстед п. секретар висказував свої думки, що не треба організувати нового відділу в цій околиці, а краще вступити в члени до відділу в Гемстед. Теж заявив, що чотирих нових членів, які були готові вступити до нового відділу, він вписав в свій відділ. Закликав присутніх на зборах не організувати нового відділу. На це п. Ковальчук відповів, що зорганізування нового відділу не буде стояти на перешкоді праці існуючого відділу в Гемстед, тимбільше, що новий відділ має на меті організувати громадян з інших місцевостей, як: Белмор, Іст Медов, Мерик, Вантаг та Левет Тавн. А коли мова про відділ в Гемстед, то він має широкі поле до праці в самій Гемстед, де ще є десятки родин, які не належать до Союзу. З думкою п. Ковальчука погодився теж інші присутні. Після того вписали шість нових членів. Ви-

Нові імігранти

Старанням ЗУАДКомітету у Філадельфії, Па., приїждять дня 2-го червня 1949, на кораблі „Дженерал Мюр“ до пристані в Бостон слідує українські родини:

Брилевський Володимир і Лонгіна; Данкевич Михайло; Домчик Теодор, Катерина, Ірина і Михайло; Крук Меланія; Мохнач Михайло і Орися; Мороз Степан, Анна і Ірина; Абрамова Віра; Білецький Федір, Ніна, Анатолій і Ярослав; Борисенко Гаврило і Марія; Горобенко Наталія; Гайовий Адам і Ольга; Кузьмин Осип; Онуферко Володимир; Пала, нячка Григорій і Ірина; Терлецький Зиновій; Валько Антін, Наталія і Надія; Крпелівський Володимир і Йосифа; Струк Роман, Софія і Христина; Труш Агафія; Мохнач Юлія.

НАРОДОВЕШТВО В УКРАЇНІ

(Продовження зі стор. 1-шої). життя в ненормальних обставинах союзовської окупації. Проте, в останньому часі почали масово „зникати“ і ці останки населення, що було залишилося на рідній землі. Серед населення кружляють вперті поголошення, що цих людей ліквідується „союзовським порядком“ на лад передвоєнної масакри в підземеллях тюрми НКВД у Вінниці. На цю тему появилася теж в червеному виданні „Плейн Ток“ інтересна стаття Миколи Діденка, бувшого скитальника, що недавно приїхав до Злучених Держав, та який з власного досвіду і на підставі фактів твердить, що Совети в роках 1936 і 1937 вбили в Україні около 15,000 осіб для „наукових дослідів“. Ці жертви сконали серед страшних мук під ножем союзовського катівського „дослідника“.

АЙСЛЕР ВЖЕ В ПРАЗІ

Прага, 1 червня. Гергард Айслер, відомий п'ятиколонний діяч в Злучених Держав, який недавно зрікся 23,000 доларів кавці і вітік таємно на польському кораблі та був заарештований і опісля звільнений в Англії, прибув вчора літаком до Праги.

бір тимчасового уряду відложено на наступні збори. Вірю, що ці збори заставлять сусідні відділи до чесної організаційної праці в приєднуванні нових членів, а нашу околицю до громадського життя, щоб зійтись хоч один раз в місяць та зорганізувано працювати для власного й загального добра, для церкви і свого народу.

Прохається всіх тих громадян, котрі мешкають в цих околицях, а хотіли б належати до відділу Норт Белмор ласкаво зголоситись на таку адресу: Kowalchuk Stephen, Norwood Ave., R. F. D. № 1., North Bellmore, N. Y.

Ярослав Степанів, новий член У. Н. Союзу.

ЕКОНОМІЧНЕ І КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ НА „РАДІЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ“.

(Докінчення зі стор. 3-тої).

в неділю, то заробляє „подвійну „пейду“. Морока тай годі! Нема то, як в країні „людової демократії“!

Скажи мені, чортину, ще од-но: Чому Українські Щоденні Вісті зробили з „дерев“ — „дерів“!

Цілком просто: слово „дерів“ римується дуже добре зі словом „здурів“.

М. Коно.

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

(Продовження зі стор. 2-гої).

справі я цілком погоджуюся з Вольтером, котрий де-що сказав, що релігія як мильці, потрібна тільки калікам та тим, хто недавно встав з наваркачок і почав учитися ходити на двох ногах.

Неправильно ви міркуєте, порівнюючи релігію з мильцями, — втрутився найближчий сусід. — Якщо ви, припустимо навіть, так уже порозумішали, що не потребуєте жодної релігії, то як на-кажете розуміти світогляд таких великих світил науки, як Ньютон, Копернік, Галілей, Джордано Бруно, Лявуазьє, Дарвін, Лінней, Паскаль, Флемаріон, Планк, Айнштайн, Менделєєв, Павлов, Рентген, Гельмгольц, Кох, Пастер, Вольт та інші, які все своє життя залишали людьми віруючими, не кажучи вже про мислителів і філософів усіх часів і народів, які визнавали існування духового світу? Що ж тоді, по-вашому, — збуджено продовжував сусід, — ці генії потребували „милиць“ більше, ніж ми з вами? Ні, товариші, час уже вам бодріт тут оглянутись від марксистського опіюму. А коли ви вже чинятеся за Вольтера, козираєте його словами, то вам не варто забувати того, що Вольтер у іншому місці говорив про релігію: „Якщо Бога не було б то Його до-велоса б вигадати“. Ні, товариші колишні комуністи, релігія — не мильці, а лет людського духа в вічність, у горні

світі, до блаженства! — закінчив сусід і спинився.

В цей час несподівано відчинилися двері, і в камеру ввели більше, як двадцять нових в'язнів, присланих із Білорусі. Всі припинили розмови, схо-

пилися з мар і, оточивши нових товаришів, почали з ними знайомитися.

(Дальше буде).

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

Кваліфікований дяко-учитель пошукує української греко-католицької парохії. Проводить хор, дає концерти, учить представлення і ве-чірно діточу школу. Прошу писати до „Свободи“ по дальш інформації. S. S. Box 346, Jersey City, N.J.

КОСИ

Коса австрійська до клепаки з най-ліпшої сталі, ціна 4 пересилкою \$5.00. Серп з зубами або до клепа-ня \$1.50. Вайка \$1.95. Молоток \$1.95. Перстень до коси подвійний \$2.00. Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th St., New York 3, N. Y.

НАЙБІЛЬШІЙ АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК М. Л. ПОДВЕЗЬКА Займає 792 сторін друку—50,000 слів та виразів. ЦІНА \$4.75—з пересилкою \$5.00. „Конституція Америки і Фік статті Горазаніном“ дяко до кожного Словника в додатку. Пишіть до: S U R M A 11 E. 7th Street, New York 3, N. Y.

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК зарядкує погребання по \$150 ціні так низькій як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer. 137 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortably air conditioned Lytwyn & Lytwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS 801 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, N. J. and IRVINGTON, N. J. Kozak 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ 129 EAST 7th STREET NEW YORK CITY Tel. ORchard 4-2568 BRANCH OFFICE & CHAPPEL 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) Bronx, N. Y. Tel. MEltrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 2104. Кінець генгстера.

Цілу одну мінуту малпочоло-вік витримував повний тягар Рінкера на одній руці.

Аж потім витреновані в джунглях м'язи виконали не-сподіваний оборот... ..і Тарзан зажав власний

ніж Рінкера в його злобне серце. Після того малпочоловік по-збирав три мошонки з діаман-тами, не поглянувши навіть на

генгстера. Він знав, що незабаром ги-ени не оставлять ні кусника тіла, хіба тільки самі кости генгстера.

